

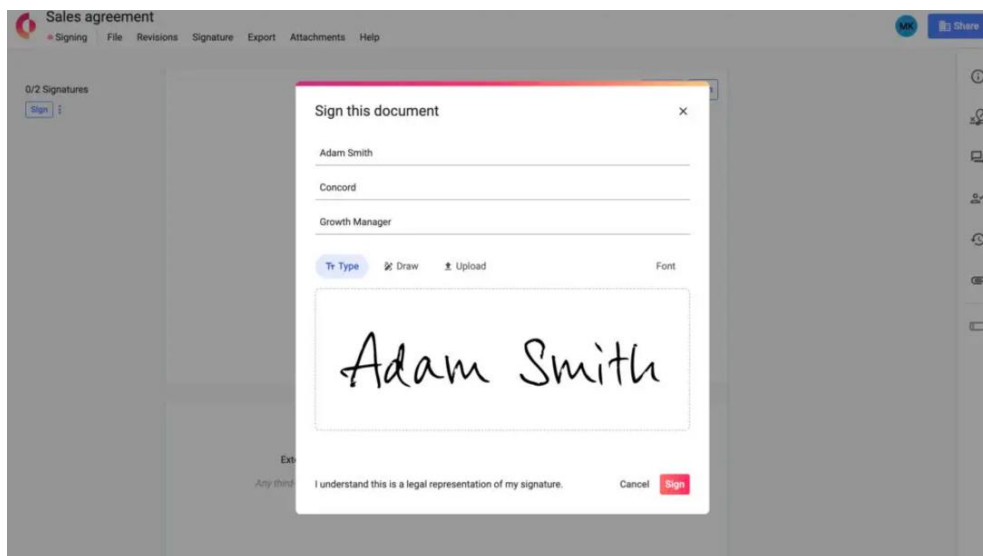
การใช้ e-Signature ของประเทศเกาหลีใต้ภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
(Digital Signature Act 2020)*

ภรภัทร ปัญญวนิช**

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

การลงมือชื่อในเอกสารก่อให้เกิดความยุ่งยากหลายประการ หากพิจารณาแล้ว การลงมือชื่อในเอกสารต้องใช้ทรัพยากรมากมาย เช่น กระดาษ หมึกพิมพ์ แฟ้มและซองเอกสาร และถ้าเอกสารนั้นต้องมีบุคคลที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ ๒ ฝ่ายขึ้นไป ก็จะมีค่าใช้จ่ายในการขนส่ง หรือค่าเสียเวลาในการเดินทาง นอกจากนี้ในผู้ประกอบการที่ต้องติดต่อกับลูกค้าจำนวนมาก การต้องจัดเก็บเอกสารจำนวนมากถือเป็นเรื่องยุ่งยากทั้งในแง่การเก็บรักษาและการค้นหาเพื่อนำเอกสารออกมาใช้งาน

ปัจจุบัน ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นอีกหนึ่งรูปแบบการลงลายมือชื่อที่เริ่มได้รับความนิยมเนื่องจากการทำธุรกรรมของผู้คนในยุคปัจจุบันเป็นแบบออนไลน์มากขึ้น เช่น การสั่งอาหารเดลิเวอรี่ การซื้อของผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ทำให้การลงชื่อในรูปแบบนี้เป็นที่นิยมมากขึ้น ยิ่งโดยเฉพาะจากสถานการณ์โควิด-๑๙ ที่ผ่านมามีการให้บริการดิจิทัลแบบออนไลน์เพื่ออำนวยความสะดวก ได้เข้ามามีบทบาทกับชีวิตของผู้คนมากขึ้น

ตัวอย่างการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในสัญญาซื้อขาย

* บทความประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๗

** บุคลากรจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย ฝ่ายค้นคว้าและเปรียบเทียบกฎหมาย กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ที่มา: <https://www.concord.app/blog/electronic-signature-format/>

๒. สารสำคัญ

๒.๑ วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติว่าด้วยลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ (Digital Signature Act 2020)

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น และเพิ่มความสะดวกสบายให้แก่ประชาชน^๑

๒.๒ สารสำคัญของพระราชบัญญัติว่าด้วยลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓

การตกลงใช้ “ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์” เป็นลายมือชื่อ หรือตราประทับในข้อตกลงระหว่างคู่สัญญา ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวจะมีผลทางกฎหมายเทียบเท่ากับการลงลายมือชื่อหรือการประทับตราตามปกติ

พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้รัฐบาลมีบทบาทในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ สำหรับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น การตรวจสอบข้อมูลทางชีวภาพและ blockchain^๒ และการห้ามมิให้เกิดการจำกัดการใช้ระบบลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ยกเว้นในกรณีกฎหมายและคำสั่งบางฉบับกำหนดให้ต้องลงลายมือชื่อตามปกติโดยเฉพาะเจาะจง

นอกจากนี้ มีการกำหนดให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Ministry of Science and Information Communication Technology: MSIT) ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้การใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น และให้ข้อมูลแก่ผู้ให้บริการและผู้ใช้งานในการตรวจสอบลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

โดยการกำหนดมาตรฐานสากลในการปฏิบัติงานสำหรับการรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดย MSIT มีดังต่อไปนี้

^๑DIGITAL SIGNATURE ACT Article 1 (Purpose)

The purpose of this Act is to provide for basic matters concerning electronic signatures in order to ensure the safety and reliability of electronic documents and to facilitate the use of electronic signatures, thereby accelerating informatization of the nation and the society and enhancing public convenience.

^๒หมายถึง วิธีการเก็บข้อมูลรายการเปลี่ยนแปลงตามหลักการทางบัญชี โดยการเข้ารหัสและจัดเรียงข้อมูลเหล่านี้ต่อกันตามลำดับเวลาที่ข้อมูลเข้ามา กลุ่มข้อมูลดังกล่าวจะเผยแพร่ไปให้ผู้ใช้ในเครือข่ายที่กำหนดได้ทราบทั่วกัน ทั้งนี้ ผู้ใช้ทุกคนจะทราบการแก้ไขเพิ่มเติมรายการเปลี่ยนแปลงในบล็อกเชนทุกรายการตลอดเวลา, ที่มา: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

- มาตรการป้องกันการปลอมแปลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์
- การลงทะเบียนสำหรับผู้ประกอบการที่ประสงค์จะใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์และการตรวจสอบลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
- ขั้นตอนในการยกเลิกบริการตรวจสอบลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
- มาตรฐานสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์และการปกป้องข้อมูล
- มาตรการในการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของผู้ประกอบการและผู้ใช้งาน
- มาตรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการตรวจสอบลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

นอกจากนี้ ยังมีอีกหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมายดังกล่าว คือสำนักงานคณะกรรมการความปลอดภัยไซเบอร์แห่งเกาหลีใต้ (Korea Internet & Security Agency: KISA) ซึ่งมีหน้าที่ดูแลให้ผู้ประกอบธุรกิจที่ใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินงาน ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานตามกฎหมายและผ่านการประเมินการปฏิบัติงานตามมาตรฐานดังกล่าวจากสถาบันผู้ทำการประเมิน

ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวอาจต้องได้รับรองจาก KISA อีกครั้งหลังจากที่ได้รับการรับรองจากสถาบันผู้ทำการประเมินแล้ว เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานการอย่างแท้จริง โดยผู้ประกอบธุรกิจที่จะเข้ารับการรับรองการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์จะต้องเป็นหน่วยงานของรัฐบาลส่วนกลางหรือส่วนท้องถิ่น หรือบริษัทเอกชน

ต่อมา กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (MSIT) จะพิจารณาว่าการปฏิบัติงานของผู้ประกอบธุรกิจที่ใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงานหรือไม่ และหากผู้ประกอบธุรกิจนั้นผ่านการประเมิน จะมีการประกาศผลการประเมินดังกล่าวต่อสาธารณะ^๓

๒.๓ บทบาทของภาครัฐในการส่งเสริมการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

พระราชบัญญัติว่าด้วยลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์กำหนดให้รัฐบาลเกาหลีใต้จะต้องดำเนินการตามนโยบายต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยการรับรองความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือ การเพิ่มความหลากหลายของอุปกรณ์ที่ใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ การอำนวยความสะดวกในการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ โดยนโยบายดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

^๓The Library of Congress. “South Korea: New Digital Signature Act to Take Effect in December 2020” .

สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓, จาก <https://www.loc.gov/item/global-legal-monitor/2020-08-28/south-korea-new-digital-signature-act-to-take-effect-in-december-2020/>

- ๑) การเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ การเพิ่มความหลากหลายของอุปกรณ์ที่ใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการอำนวยความสะดวกในการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
- ๒) ปรับปรุงแผนงานเกี่ยวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์และแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- ๓) คุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของผู้ประกอบธุรกิจและผู้ใช้งาน
- ๔) ส่งเสริมมาตรฐานการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่ใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
- ๕) พัฒนามาตรฐานทางเทคโนโลยี และจัดการฝึกอบรมบุคลากรเกี่ยวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
- ๖) การใช้การเข้ารหัสที่ปลอดภัยเพื่อรับรองความน่าเชื่อถือของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
- ๗) การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมถึงการยอมรับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ระหว่างประเทศ
- ๘) การดูแลความปลอดภัยของการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในบริการสาธารณะ
- ๙) และประการอื่น ๆ ที่ส่งเสริมการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์^๔

๒.๔ ข้อเสนอแนะ

แม้จะไม่มีข้อจำกัดในการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ แต่การใช้เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมติการประชุมของบริษัทเอกชน เช่น การใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการทำบันทึกการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นหรือการประชุมอื่น ๆ หากต้องการนำมติการประชุมดังกล่าวไปจดทะเบียน บริษัทจะต้องส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องไป

^๔DIGITAL SIGNATURE ACT Article 4 (Establishment of Policies for Developing Electronic Signatures)

The Government shall establish and implement policies on the following matters for the development of electronic signatures by ensuring the safety and reliability of electronic signatures, diversifying electronic-signature-creation devices, facilitating the use of electronic signatures, etc.:

1. Enhancing the reliability of electronic signatures, diversifying electronic-signature-creation devices, and facilitating the use of electronic signatures;
2. Improving electronic signature schemes and amending related statutes or regulations;
3. Protecting the rights and interests of subscribers and users;
4. Promoting the interoperability of electronic signatures;
5. Developing and standardizing technologies, and training human resources, related to electronic signatures;
6. Using safe encryption to ensure the reliability of electronic signatures;
7. International cooperation, including mutual recognition of electronic signatures used in foreign countries;
8. Safely managing electronic signatures used for public services;
9. Other matters necessary for the development of electronic signatures.

ยังคง โดยเอกสารดังกล่าวย่อมต้องมีการประทับตราของบุคคลหรือของบริษัท มิใช่ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ นั้นทำให้เกิดความยากลำบากในการจัดเตรียมเอกสารเพื่อจดทะเบียน

นอกจากนี้ เอกสารทางราชการที่ใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์อาจเกิดปัญหาในการใช้งาน เพราะการยอมรับเอกสารนั้นขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้องที่แตกต่างกันออกไป^๕

๓. บทสรุป

พระราชบัญญัติว่าด้วยลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Digital Signature Act 2020) ของประเทศ เกาหลีใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยการกำหนดให้มีหน่วยงานกำกับดูแล อย่างใกล้ชิดเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและความปลอดภัยในการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด ซึ่งจะ ส่งผลให้ประชาชนเกิดความสะดวกในการทำธุรกรรมหรือก่อนิติสัมพันธ์ต่าง ๆ และมีแนวโน้มจะทำให้เกิด ความคล่องตัวในการซื้อขายสินค้าและบริการมากขึ้น

^๕The Library of Congress. “eSignature Legality in South Korea” . สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๗, จาก <https://www.docuSign.com/products/electronic-signature/legality/south-korea>